

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного навчального закладу
(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують)
підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)**

1. **Професія:** 5220 Продавець непродовольчих товарів
2. **Кваліфікація:** продавець непродовольчих товарів 3-го розряду
3. **Кваліфікаційні вимоги**

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики товарів певної групи та виробників товарів, технічні можливості, ознаки браку; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення прилавкових вітрин; розшифрування артикулів, штрихового коду товару; прийоми підбору, примірки, відмірювання, відрізу, комплектування товарів; правила визначення розмірів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; безпечне відкриття тари; порядок обміну товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу непродовольчих товарів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей окремих видів товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін, стану моди поточного сезону. Здійснювати відмірювання, зважування, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати товар до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд виробу, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості, підпрасовувати. Готувати робоче місце: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари за групами, видами, сортами з урахуванням товарного сусідства, частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини прилавків. Підраховувати гроші (чеки) та здавати їх у встановленому порядку. Прибирати нереалізовані товари і тару. Готувати товари до інвентаризації.

Спеціалізації

Продавець текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів, виробників товарів, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки текстильних,

швейних, трикотажних товарів та головних уборів до продажу; способи показу і демонстрації, упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення зовнішніх та внутрішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товару; прийоми підбору, примірки, відмірювання, відрізу, комплектування товарів; правила визначення розмірів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; порядок обміну товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін, стану моди поточного сезону. Здійснювати відмірювання текстильних товарів, підрахунок їх вартості, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати текстильні, швейні, трикотажні товари та головні убори до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд виробів, підпрасовувати. Готувати робоче місце продавця текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари за видами, призначенням, виробниками з урахуванням частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати текстильні, швейні, трикотажні товари та головні убори до інвентаризації.

Продавець хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів, виробників товарів; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення зовнішніх та внутрішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товарів; прийоми підбору, примірки, хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; правила визначення розмірів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; порядок обміну хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; правила торговельного

обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін, стану моди поточного сезону. Здійснювати підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати хутряні, овчинно-шубні та взуттєві товари до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд, комплектувати товари. Готувати робоче місце продавця хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати хутряні, овчинно-шубні та взуттєві товари за видами, з урахуванням товарного сусідства, частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати хутряні, овчинно-шубні та взуттєві товари до інвентаризації.

Продавець парфумерно-косметичних та галантерейних товарів
Повинен знати: асортимент, якісні характеристики парфумерно-косметичних та галантерейних товарів, виробників товарів, технічні можливості; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки парфумерно-косметичних та галантерейних товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішніх та зовнішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товарів; прийоми підбору, примірки, відмірювання, відрізу, комплектування товарів; правила визначення розмірів галантерейних товарів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; порядок обміну парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі парфумерно-косметичних та галантерейних товарів.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, пропонувати парфумерно-косметичні та галантерейні товари, демонструвати їх у дії, консультувати щодо конструктивних особливостей парфумерно-косметичних та галантерейних товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін, стану моди поточного сезону. Здійснювати відмірювання галантерейних товарів, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку),

видавати покупку. Готувати парфумерно-косметичні та галантерейні товари до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд товарів, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості. Готувати робоче місце продавця парфумерно-косметичних та галантерейних товарів: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари за видами, з урахуванням частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати парфумерно-косметичні та галантерейні товари до інвентаризації.

Продавець електропобутових та посудо-господарчих товарів

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики електропобутових та посудо-господарчих товарів, виробників товарів, технічні можливості; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки електропобутових та посудо-господарчих товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішніх та зовнішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товарів; прийоми підбору, комплектування товарів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; безпечне відкриття тари; порядок обміну електропобутових та посудо-господарчих товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу електропобутових та посудо-господарчих товарів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі електропобутових та посудо-господарчих товарів.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати електропобутові та посудо-господарчі товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей електропобутових та посудо-господарчих товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін. Здійснювати комплектування товарів, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати електропобутові та посудо-господарчі товари до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд товарів, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості. Готувати робоче місце продавця електропобутових та посудо-господарчих товарів: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати електропобутові та посудо-господарчі товари за видами, виробниками, технічними характеристиками, призначенням. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати електропобутові та посудо-господарчі товари до інвентаризації.

Продавець товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів, виробників товарів, технічні можливості; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення зовнішніх та внутрішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товару; прийоми підбору, примірки, комплектування товарів; правила визначення розмірів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; безпечне відкриття тари; порядок обміну товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати товари для фізичної культури, спорту, туризму, музичні товари, іграшки, канцелярські товари, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей окремих видів товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін. Здійснювати комплектування товарів, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати товари для фізичної культури, спорту, туризму, музичні товари, іграшки, канцелярські товари до продажу, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд виробів, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості. Готувати робоче місце продавця товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари для фізичної культури, спорту, туризму, музичні товари, іграшки, канцелярські товари за видами, з урахуванням товарного сусідства, частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати товари для фізичної культури, спорту, туризму, музичні товари, іграшки, канцелярські товари до інвентаризації.

Продавець лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин

Повинен знати: асортимент, якісні характеристики лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії,

мінеральних добрив та засобів захисту рослин, виробників товарів, технічні можливості; умови експлуатації, гарантійні терміни служби, перелік додаткових послуг, що надаються покупцю; порядок підготовки лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин до продажу; способи показу і упакування товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішніх та зовнішніх вітрин; розшифрування штрихового коду товарів; прийоми показу товарів та комплектування товарів; правила зберігання інформації, використання ПК в роботі; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; порядок розрахунку з покупцями; безпечне відкриття тари; порядок обміну лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; перелік товарів, що не підлягають обміну (поверненню); правила продажу лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; правила торговельного обслуговування населення; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни при роботі у відділі лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин.

Повинен уміти: обслуговувати покупців, показувати лісоматеріали, меблеві товари та будівельні матеріали, товари побутової хімії, мінеральні добрива та засоби захисту рослин, демонструвати їх в дії, консультувати щодо конструктивних особливостей окремих видів товарів, їх призначення, властивостей, якості, правил догляду за ними, цін. Здійснювати зважування, комплектування, підрахунок вартості покупки, зчитувати сканером штрих-кодові позначки товару, проводити розрахунок покупців через реєстратори розрахункових операцій (РРО) (або перевіряти реквізити наданого чеку), видавати покупку. Готувати до продажу лісоматеріали, меблеві товари та будівельні матеріали, товари побутової хімії, мінеральні добрива та засоби захисту рослин, розпаковувати, розглядати зовнішній вигляд виробів, комплектувати, перевіряти експлуатаційні властивості. Готувати робоче місце продавця лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин: перевіряти наявність та справність торгово-технологічного обладнання, інвентарю та інструментів, готувати до роботи РРО. Отримувати і готувати пакувальний матеріал. Розміщувати та викладати товари за видами, з урахуванням товарного сусідства, частоти попиту та зручності роботи. Забезпечувати товари цінниками. Оформляти вітрини. Готувати лісоматеріали, меблеві товари та будівельні матеріали, товари побутової хімії, мінеральні добрива та засоби захисту рослин до інвентаризації.

4. Загальнопрофесійні вимоги

4.1. Раціонально та ефективно організовувати роботу у секції, відділі, торговому залі.

4.2. Дотримуватись норм торгово-технологічного процесу.

4.3. Постійно підвищувати культуру обслуговувати.

4.4 Знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, дотримуватись норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;

4.5 Використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);

4.6 Знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання професійних обов'язків;

4.7 Володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, кваліфікації осіб

5.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи.

5.2. Після закінчення навчання

Базова або повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Продавець непродовольчих товарів 3-го розряду.

6. Сфера професійного використання випускника

Торгівля.

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: прийняття на роботу після закінчення строку навчання регулюється законодавством.

7.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії за статевою ознакою визначається переліком важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених наказом МОЗ України №256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження:

Перелік протипоказань для роботи за професіями, визначеними в Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам (затверджено Наказом Міністерством охорони здоров'я України від 23.07.2002 № 280).

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
випускника професійно-технічного навчального закладу
(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують) підготовку
(підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників)**

1. Професія: 5220 Продавець непродовольчих товарів
(код, назва професії)

2. Кваліфікація: продавець непродовольчих товарів 4-го розряду
(рівень кваліфікації-розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення товарів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування товарів внутрішніми кодами; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних вітрин та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів; порядок приймання товарів; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу торгового залу, брати участь в прийманні товарів. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, посвідчення про якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживчі якості. Пропонувати взаємозамінні і нові товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Оформляти прилавкові та внутрішньо магазинні вітрини. Складати і оформлювати подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь в складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь в інвентаризації товарів.

Спеціалізації

Продавець текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів

Повинен знати: основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок

розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати з РРО. Оформлювати внутрішні та зовнішні вітрини. Складати і оформлювати подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець звітного періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

Продавець хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів Повинен знати: основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання хутряних, овчинно-шубних та взуттєвих товарів; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а

також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати на РРО. Оформляти прилавкові та внутрішньо магазинні вітрини. Складати та оформляти подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

Продавець парфумерно-косметичних та галантерейних товарів **Повинен знати:** основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання парфумерно-косметичних та галантерейних товарів; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати на РРО. Оформляти прилавкові та внутрішньо магазинні вітрини. Складати та оформляти подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

Продавець електропобутових та посудогосподарчих товарів **Повинен знати:** основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення електропобутових та посудогосподарчих товарів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості електропобутових та посудогосподарчих товарів; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами електропобутових та посудогосподарчих товарів; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання електропобутових та посудогосподарчих товарів; порядок

розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати на РРО. Оформляти прилавкові та внутрішньо магазинні вітрини. Складати та оформляти подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

Продавець товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів

Повинен знати: основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання товарів для фізичної культури, спорту, туризму, музичних товарів, іграшок, канцелярських товарів; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати на РРО. Оформляти прилавкові та

внутрішньо магазинні вітрини. Складати та оформляти подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

Продавець текстильних, швейних, трикотажних товарів та головних уборів

Повинен знати: основні види сировини та матеріалів, що використовуються для виготовлення лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; ознаки сортності, органолептичні методи визначення якості лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; правила підготовки до продажу; способи презентації товарів; порядок розшифрування артикулів, маркування товарів штриховими кодами; порядок та умови маркування внутрішніми кодами лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; правила зберігання товарів; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення внутрішньо магазинних та прилавкових вітрин; основних виробників та постачальників товарів, порядок приймання лісоматеріалів, меблевих товарів та будівельних матеріалів, товарів побутової хімії, мінеральних добрив та засобів захисту рослин; порядок розрахунку з покупцями, в тому числі за кредитними картками; правила експлуатації відповідних видів торгово-технологічного обладнання, РРО; правила використання та призначення в торгово-технологічному процесі виробничого інвентарю, інструменту; правила і норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен уміти: розпізнавати асортимент товарів на складі та відбирати їх до секції, відділу, торгового залу. Повідомляти відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, документів, що засвідчують якість (сертифікат якості). Вилучати нестандартні, деформовані, забруднені товари. Забезпечувати наявність цінників на товари у секції, відділі, торговому залі. Консультувати покупця про ціну товарів, їх споживні властивості. Пропонувати взаємозамінні товари, а також товари супутнього попиту. Контролювати своєчасне поповнення робочого запасу товарів. Працювати на РРО. Оформляти прилавкові та внутрішньо магазинні вітрини. Складати та оформляти подарункові та святкові набори. Вивчати попит покупців. Брати участь у складанні товарних звітів, визначати залишки товарів на кінець періоду. Брати участь у проведенні інвентаризації товарів.

4. Загальнопрофесійні вимоги

4.1. Рационально й ефективно організовувати роботу у секції, відділі, торговому залі.

4.2. Дотримуватись норм торгово-технологічного процесу.

4.3. Постійно підвищувати культуру обслуговування, не допускати втрати робочого часу.

4.4. Знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, дотримуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт.

4.5. Використовувати, в разі необхідності, засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо).

4.6. Використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо).

4.7. Знати інформаційні технології в обсязі, що є необхідним для виконання професійних обов'язків.

4.8. Володіти обсягом знань з правових питань галузі, основ ведення підприємницької діяльності, державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та трудового законодавства в межах професійної діяльності.

4.9. Використовувати в роботі новітні інформаційні технології.

5. Вимоги до освітнього, освітньо-професійного рівнів, кваліфікації осіб

5.1. При продовженні професійно-технічної освіти

Базова або повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Продавець непродовольчих товарів 3-го розряду; без вимог до стажу роботи.

5.2. При підвищенні кваліфікації

Базова або повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Продавець непродовольчих товарів 3-го розряду; стаж роботи за професією Продавець непродовольчих товарів 3-го розряду не менше 1 року.

5.3. Після закінчення навчання

Базова або повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Продавець непродовольчих товарів 4-го розряду.

6. Сфера професійного використання випускника

Торгівля.

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: прийняття на роботу після закінчення строку навчання здійснюється відповідно до законодавства.

7.2. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених наказом МОЗ України №256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

Перелік протипоказань для роботи за професіями, визначеними в Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам (затверджено Наказом Міністерством охорони здоров'я України від 23.07.2002 № 280)

Приклади робіт

Надає характеристику асортименту товарів.

Бере участь у прийманні товарів.

Повідомляє відповідальну особу про надходження товарів, що не відповідають маркуванню, не мають штрихового коду, посвідчення про якість (сертифікат якості).

Вилучає нестандартні, деформовані, забруднені товари.

Заповнює і прикріплює ярлики цін до товарів.

Консультує покупця про ціну товарів, їх споживчі якості.

Пропонує взаємозамінні і нові товари, а також товари супутнього попиту.

Контролює своєчасне поповнення робочого запасу товарів.

Оформляє зовнішні та внутрішньо магазинні вітрини.

Складає і оформляє подарункові та святкові набори.

Вивчає попит покупців.

Бере участь у складанні товарних звітів.

Звіряє суми, отримані від реалізації товарів, з показниками фіскальних звітних чеків.

Бере участь в інвентаризації товарів.